

Sluipstroom

Waterkracht blijft de gemoederen bezighouden, tenminste de gemoederen van sportvissers. De gemoederen van de rest van Nederland met betrekking tot dit onderwerp zijn wel bedaard, voor zover ze overigens ooit verhit zijn geweest. Alleen een paar overheden en enkele energiekolossen maken zich druk om waterkracht of beter gezegd maken zich druk om sportvissers die zich druk maken over waterkracht. Want die lastige sportvissers weten namelijk maar mooi een waterkrachtcentrale bij Borgharen tegen te houden. Niet omdat ze tegen groene energie zijn, maar wel als dit ten koste gaat van de vissen. En dan hebben we het niet alleen over de huis-, tuin- en keukensoorten, maar ook over zeer grote aantallen aal, een vissoort die zo zoetjes aan met uitsterven wordt bedreigd- en zeeforel, een vissoort die het juist nét weer wat beter lijkt te doen.

Toch moet ik nog zien of we hier geen pyrrusoverwinning hebben behaald. De witte steenkoollobby is immers machtig. Kijk ik daarbij naar het trieste verloop van de windmolensoap bij Urk dan vrees ik voor onze rivieren het ergste. Op Urk is niet het wel en wee van koudbloedige en slijmerige beesten in het geding, nee hier dreigen jaarlijks een kleine tienduizend dieren met een hoog knuffelgehalte én een stevige wettelijke status te worden opgeofferd aan de wieken van gigantische windmolens die en passant ook nog eens het historische waterfront van dit fraaie vissersdorpje ten gronde dreigen te richten.

Maar hoe duurzaam is duurzame energie nu eigenlijk? Wat wind betreft durft bijna niemand dit meer in twijfel te trekken. Want wie durft nu te nog te beweren dat die irritant zoevende, landschap ontsierende staketsels nog steeds alleen rendabel zijn vanwege 'groene' subsidies? Wie heeft nu nog het lef om de onvoorspelbaarheid van de wind én de benodigde energie voor onder meer productie, aanleg infrastructuur, transport, onderhoud, eerlijk af te zetten tegen de netto opbrengst? Pek en veren zijn je deel. Aan windenergie kleven inmiddels teveel belangen en reputaties, het beleids-treintje is op volle snelheid en stopt niet meer op station Nuance. Zelfs niet wanneer N2000 kwalificerende vogels en beschermde dorpsgezichten op het perron staan.

Met betrekking tot waterkracht zijn de belangen ook groot. Waterkracht wordt ingezet als groene imagobooster van elektriciteitsmaatschappijen en opent de deuren naar overheidssubsidies. Toch bestaat er geen twijfel over de rentabiliteit van waterkracht; die is er namelijk niet. Ons land kent, in tegenstelling tot bijvoorbeeld Noorwegen, echt te weinig verval om op een rendabele manier energie uit water te winnen. Dat wordt nog eens versterkt door een zeer wisselende afvoer. Waterkrachtcentrales zijn dus niet meer dan tot mislukking gedoemde prestigeprojectjes, een soort groen voor de Bühne dus. Ze vermalen echter wel erg veel vis, helpen de aal een handje met uitsterven en maken het begrip 'Levende Rivier' tot een lachertje.

Met het risico om als Don Quichotte te worden weggezet, wil ik als afsluiter toch een pleidooi voor energiebesparing houden. Het is een wat stoffig item waar je anno 2012 nog maar weinig eer aan kunt behalen. Maar vast staat wel dat de miljoenen stand-by lichtjes op onze huishoudelijke apparaten en de duizenden kantoren die dag en nacht worden verlicht, zorgen voor een perverse vorm van energieverspilling. Laten we eerst deze sluipstroom maar eens aanpakken, daar bespaar je namelijk veel meer energie mee dan dat die paar waterkrachtcentrales én -laat ik eens stoer doen- alle windmolens in Nederland gezamenlijk opleveren.

Marco Kraal, Hoofdredacteur